

Plukovník gšt. býv. ruské armády N. N. Tilly :

Existence pevností a uzavřených front.

„Kelloggův pakt podepsán“ ...

Víra v dohody a v slavnostní smlouvy, uzavřené mezi státy, byla zničena vpádem Němců na belgické území r. 1914 ...

Akt ratifikovaný a potvrzený podpisy a pečeti zástupců, třeba i všech států, ale nezajištěný dostatečnou vojenskou silou má velmi problematický význam. Tento poznatek přinutil francouzský národ a vládu, nehledě na slavnostní ratifikaci Versaillského míru, Trianonské smlouvy a Kelloggův pakt, věnovat pozornost východním hranicím francouzským a počítat s možností, že budou napadeny nyní oficiálně neexistující armádou svého věčného nepřítele.

Nehodlajíce se dopodrobna zabývatí možným politickým a strategickým významem a taktickou mocí nových, opevněných rayonů na východních hranicích Francie, probereme stručně otázku výsledku zápasu polní armády s dlouhodobými pevnostmi a z toho vyplývající důsledky.

Již minulé válka obdařila lidstvo novými zbraněmi a ničícími prostředky, přibравši k polní válce bombardující letadla, obrněná auta, tanky, vzdušné miny a otravné plyny. K zničení opevněných front a dlouhodobých fortifikačních budov použilo německé velení do té doby nevidaných děl obrovských ráží (30—42cm), s neuvěřitelným dostřelem (24—30 km).

Proto ruské a belgické pevnosti, vyhovující požadavkům obrany jen proti dělům do 30 cm, překvapeny drtivým účinkem těchto neznámých kolosů, neodolaly a byly zničeny soustředěnou palbou úplně nebo byly přinuceny ke kapitulaci pouhou dělovou palbou bez velké podpory pěchoty. Doba odporu pevnosti klesla na dny.

Jen jedinou dlouhodobou pevností — opevněným rayonem, která vydržela nátlak německých sil a dělostřelectva, byl Verdun.

S odborného hlediska však zápas Verdunu s armádou nepřítel nebyl zápasem armády jen s pevností, ale zápasem s polní armádou, která se opírala o mohutný, opevněný rayon. Jak víme, Verdun nebyl, nehledě na veškeré úsilí německého velení, odříznut od armády a od zásobujícího ji zápolí.

Jen tato skutečnost uchránila Verdun před pádem a utvořila nynější paragrafy Versaillského míru. Z toho, co bylo uvedeno, možno předpokládat, že každá pevnost, bude-li odkázána jen na své síly, bude dříve nebo později odsouzena k pádu nebo k zničení. A proto by se zdálo, že je možno pochybovat vůbec o účelnosti budování opevněných rayonů. Vezme-li se však v úvahu, že hlavním úkolem a povinností pevnosti nebo, správněji, opevněného rayonu je co nejdelší odpor polní armádě nepřítel a tím i zabezpečení času vlastní armádě na konání těch neb oněch manévřů, potřebných k zlepšení strategického stavu vlastních vojsk, odůvodňují opevněné rayony, vyhovující těmto požadavkům, úplně jejich budování a existenci. Proto každý znovu vybudovaný opevněný rayon bude tvořen na tomto základě a v souladu s posledním stavem vojensko-technického a dělostřeleckého umění.

Nebudeme probíratí otázku stavby nadzemních kulometných a dělostřeleckých postavení a podzemních úkrytů, poněvadž by nás to zavedlo na těžce schůdné — pro laiky — cesty balistiky a vojensko-inženýrského umění, řekněme jen, že znovu tvořené rayony budou mnohem silnější než verdunský a budou moci vydržeti dlouhotrvající palbu 42cm baterií, t. j. největší ráže obléhacího děla, možné při nynějším stavu techniky a chemie.

Ale používání těžkých děl mimořádně velkých ráží, jako 42 cm, je spojeno s neuvěřitelnou drahotou výstřelu, neboť nejde jen o cenu náboje a výbušné látky, ale, hlavně, o značnou částku amortizační, poněvadž děla těchto rozměrů vydrží jen několik výstřelů; mimo to v polní a obléhací válce působí velké obtíže přemístění a montování soustavy těchto kolosů v postavení.

Lze proto pochopiti, že se dělostřelectvo bude pokoušeti rozřešiti problém dávného zápasu granátu a pancíře, děl a pevností novými prostředky v prospěch dělostřelectva. Je možno, že tímto novým prostředkem

bude samočinně se pohybující mina, která pro svůj let a zasažení cíle nebude vyžadovat dosažení počáteční rychlosti výstřelem z hlavně děla.

Ohromné úspěchy telemechaniky, umožňující již dnes dálkové řízení letounů v přímé čáře na ohromné vzdálenosti a ve velkých výškách, zdařilé německé zkoušky na ostrovech Rujaně a Štralsundu r. 1930 a pak velmi zdařilé pokusy s raketovými přístroji ing. Tillingera připouštějí myšlenku použití v armádním dělostřelectvu obrovitých, vzdušných min, řízených z pozemních radiotelegrafických stanic, nebo z takových stanic umístěných na letounu.

Nebudeme zasahovat do kompetence technických konstruktérů, a proto nebudeme popisovat tuto minu tak, jak se rýsuje v naší představě. Řekněme jen to, že zkoušky s podobnými minami jsou v proudě, a jak se dovídáme, byly prozatím uspokojivé. Efekt hmotný a hlavně morální, bombardování těmito minami opevněného rayonu obsazeného vojskem nebo sídla vlády a úřadů, nemluvě o městech přeplněných obyvatelstvem, bude zajisté hrozný!

Víme, že hlavní jednotkou síly odporu byl, jest a bude člověk se všemi svými primitivními city. A proto, aby byla zničena síla odporu, nutno ovládnout člověka, zničit jeho morální sílu, jeho vůli. K tomuto účelu se nejlépe hodí efekt výbuchu miny, naplněné dosud nevidaným množstvím výbušné a otravné látky, ničící při výbuchu veškeré překážky a všechny živé bytosti, které jsou v okolí, akční radius, který může dosáhnouti i několika kilometrů.

Možnost konstruovat podobné miny a použít jich v bojích s opevněnými postaveními a dlouhodobými fortifikačními budovami vyloučí potřebu těžkých děl s jejich neuvěřitelně nehybnou a těžkou materiální částí.

Jednou z nejzávažnějších vad dělostřeleckého zápasu s opevněnými rayony, jakož i dělostřelecké přípravy k proražení uzavřené fronty bylo dlouhé jeho trvání. Zkušenosti z poslední války ukazují, že i intenzivní dělostřelecká příprava k protržení fronty anebo útoku na pevnost trvaly 3 až 10 dní, což umožnilo nepříteli přesně odhadnouti místo fronty, určené k proražení anebo budoucí předmět útoku a tím poskytlo možnost posílit ohrožený rayon zálohami a soustředit zde dělostřelectvo stejné ráže a v množství stejném anebo ještě větším. Tím se vysvětluje častá marnost pokusů protrhnout opevněné rayony a uzavřené fronty za minulé války. Použití shora uvedených min k přípravě útoku vyžádalo by si však vzhledem k strašné její účinnosti jen několika hodin, spočívalo by pak na základních principech vojenského umění: 1. na principu soustředění sil a volné jejich účinnosti co do času i prostoru a 2. na principu překvapení a dominujícího vlivu morálního efektu a tím by útočníkovi umožnilo jisté vítězství skoro beze ztrát.

Zůstává s hlediska skeptiků však otázka, zda technika v nynějším stavu je způsobilá konstruovat podobnou minu? Při kladné odpovědi, kterou může přinést nejbližší den, byly by význam, jakož i odolnost stálých pevností a p. ještě více dotčeny. Pak by ovšem i peníz, vynaložený na jich budování, neměl také nejlepší vyhlídky na dobrou amortisaci v příští válce, tím více, kdyby nebyly vynalezeny nové prostředky, které by čelily i těmto vzdušným minám. Tu by neměly býti tyto peníze použity spíše na rozumnou mechanisaci armády? Vždyť hlavně dnes tři činitelé zaručují úspěch v soudobé válce. Jsou to:

1. dobrý generální štáb,
2. statečnost dobře vycvičených vojáků a
3. mohutná palebná síla všech složek armády, spojená s možností ovládat celý bojový terén — bojiště — manévrem, čehož lze nejlépe dosáhnout její mechanisací a motorisací.

Od prvních dvou věcí nejsme daleko, co je však s třetí?

Literární přehled.

Plukovník S. Pagano: „Evoluzione tattica durante le grande guerra“. Stran 408 s 27 náčrtů. Vydáno v Torině, Chioppo, 1932.

„Vývoj taktiky ve světové válce“ je název díla italského plk. Pagana, který studuje světovou válku vzhledem k taktice a k jejímu vývoji.

V prvních dvou kapitolách jsou popsány taktické názory let 1900—1914. Autor se zmiňuje o třech hlavních zbraních předválečných armád, t. j. o pěchotě, která podle tehdejší doktriny měla provést pohyb, jezdecký úder a dělostřelectvo palbu. Zbraně prováděly úkoly více méně samostatně, takže v boji chyběla vzájemná spolupráce, zvláště pěchoty s dělostřelectvem. Válečné události v Transylvánii a na Dálném východě v Manžusku měly sice ohlas v četných diskusích, bylo to však daleko a zdálo se, že jistá ponaučení nemohou mít obdobu na evropském bojišti, u technicky pokročilejších armád.

V třetí kapitole je podán stručný přehled válečných událostí na západním a italském bojišti, kde autor na příkladech dokazuje, jak si válečné události vynutily opravu teoretických názorů a přizpůsobení se nemilosrdné skutečnosti.

V další kapitole „Pěchota“ dotýká se autor vývoje pěchoty za války, který se dál v italské pěchotě obdobně jako v ostatních evropských válečných armádách.

V kapitole „Dělostřelectvo“ ličí autor, která válečná strana nesprávným hodnocením vzájemného poměru palby a pohybu přecházejí z jednoho extrému do druhého. Kdežto na počátku války byl hlavní důraz kladen na pohyb a přehlížena důležitost palby, ve válce byly kladeny veškeré naděje v palbu, jejíž prostředky znemožňovaly pohyb.

Armády závodily ve výrobě dělostřelectva (hlavně těžkého), které mělo rozhodnout boj, ale pěšákovi byl svěřen podřadný úkol obsadit terén, dobytý ničivou palbou dělostřelectva. To vzhledem k velké převaze soustředěných prostředků zvítězilo, nemohlo však vpřed v terénu, který si vlastní palbou zničilo. Te-

prve koncem války — po vybavení pěchoty palebnými prostředky — je hodnocen stejnoměrný pohyb s palbou, zajištěná spolupráce pěchoty s dělostřelectvem a velká péče se věnuje manévru palby. Vidíme, že boj možno vésti úspěšně jen tehdy, jsou-li rovnocenně hodnoceny pohyb a palba. Cím je poměr těchto složek vyrovnanější, tím je boj úspěšnější.

V kapitole „Organisace bojiště“ ličí autor postupné zdokonalení obranných organisací vzhledem k stále rostoucí potenci palby útočníka.

Dále popisuje autor činnost jezdeckého sboru Sordetova, jezdeckta rakouského, ruského a německého. Ve většině případů nemělo jezdeckto úspěchu vzhledem k nedostatečné výzbroji a tak po marném pokusu provést daleký průzkum, je ho použito spíše na poli taktickém, ve spolupráci s vyššími jednotkami pěchoty. Po stabilisaci front chybí jezdecktu prostor, a proto přejímá úkol pěchoty. Ve Francii tvoří strategické zálohy, které na jaře 1918 zakročují (společně s pěchotou na autech) velmi úspěšně v kritických okamžicích německého postupu. V konečné fázi války jest jezdeckta použito při pronásledování, hlav. v Macedonii a v Itálii.

Obsažnou kapitolu věnuje autor kulometům, kterými jsou armády na počátku války poměrně nedostatečně vyzbrojeny.

Studuje způsob použití kulometů na italské frontě a rozeznává troji údobí postupného vývoje. V prvním údobí (květen 1915—červen 1917), kdy kulometnými rotami disponují jen velitelé vyšších jednotek, působí nepříznivě představa, že kulometník a pěšák pracují každý pro sebe. Kulometry jsou umístěny v zákopech anebo v samé jejich blízkosti a působí na malé vzdálenosti. V druhém údobí (do června 1917) rozmnožují Italové počet kulometů tím, že tvoří kulometné rotu v praporech; členi je v obraně do hloubky. Třetí údobí jde ve znamení „útočit palbou“, která má být souvislá po celou dobu útočné akce. Těžké kulometry organisované v družstva představují taktickou disposiční jednotku pěchoty a doplňují palbu dělostřelectva při útoku, v obraně tvoří palebné přehradu.